

Biota odstavených ramen dolního toku řeky Blanice

Biota of the lower Blanice River oxbows

**Petr Blabolil⁽¹⁾ • Andrea Kučerová^(1,2) • Martina Čtvrtlíková⁽¹⁾ • Milan Muška⁽¹⁾ • Jan Potužák⁽³⁾
• Jiří Peterka⁽¹⁾**

Abstract: Oxbows are one of the most threatened biotopes in our country. The biota of 13 oxbows in the catchment of the lower Blanice River was surveyed in 2016 and 2017. Environmental characteristics were described and 25 species of hydrophytes, six species of fish and five species of amphibians were documented. Both environmental conditions and low species richness correspond to the significant degree of degradation of the habitats. The current river regulation does not allow for natural formation of new oxbows, hence proper management of those present is of high importance. This study can be considered as a background for future evaluation of the success of planned restoration measures.

Key words: amphibians, aquatic macrophyte, biodiversity, degradation, fish, oxbow, revitalization, South Bohemia.

Abstrakt: Odstavená říční ramena v nivách řek jsou často opomíjenými biotopy naší krajiny. V letech 2016 a 2017 byl proveden průzkum bioty 13 odstavených ramen dolního toku řeky Blanice. Při průzkumu byly popsány základní charakteristiky prostředí, zjištěno bylo 25 hydrofytů, šest druhů ryb a pět druhů obojživelníků. Zjištěné podmínky prostředí a nízká druhová bohatost odpovídají značnému stupni degradace lokalit. Stávající regulace nedovoluje přirozený vznik nových odstavených ramen, a je tak nezbytná péče o ty současné. Tato studie může v budoucnu sloužit jako zdroj podkladových dat pro vyhodnocení úspěšnosti plánovaných revitalizačních opatření.

Klíčová slova: biodiverzita, degradace, jižní Čechy, obojživelníci, ryby, revitalizace, tůň, vodní makrofyta, zametňování.

Úvod

Odstavená říční ramena jsou jedním z nejohroženějších biotopů naší vlasti (Demek 2004). V důsledku regulace, napřimování toků a úprav jejich bezprostředního okolí se stávající odstavená ramena rychle zametňují a nová již nevznikají. Odstavená ramena přitom vytvářejí jedinečné heterogenní biotopy významné pro vodní a mokřadní společenstva rostlin (Bufková & Rydlo 2008) a živočichy, mezi něž zejména patří larvy a dospělci vodních bezobratlých, ryby, obojživelníci a plazi. Odstavená ramena se v čase dynamicky proměňují a současně reprezentují různé fáze přechodu mezi vodními a suchozemskými biotopy, a právě proto se v jejich soustavách vyskytuje množství organismů a fungují jako lokální centra biodiverzity (Prach et al. 1996, Pithart 2000). Z hlediska limnologie se jedná o heterogenní vodní útvary nejčastěji oválného až kruhového tvaru s relativně velkou hloubkou a malou rozlohou (Kalff 2001). Vzniklé tůň mohou být stále i periodické, chemismus se sezónně mění s rozvojem vegetace i srážkovými poměry a běžné mohou

¹⁾ *Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Hydrobiologický ústav, Na Sádkách 702/7, CZ – 370 05 České Budějovice, e-mail: Blabolil.Petr@seznam.cz, andrea.trebon@seznam.cz, sidlatka@email.cz, muskamilan@seznam.cz, jiri.peterka@hbu.cas.cz*

²⁾ *Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Dukelská 135, CZ – 379 01 Třeboň, e-mail: andrea.trebon@seznam.cz*

³⁾ *Povodí Vltavy, s. p., Pražská tř. 490/90, CZ – 370 10 České Budějovice, e-mail: Jan.Potuzak@pvl.cz*